

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXV.

V Ljubljani, 22. kimovca 1882.

List 38.

Izgledi bogoljubnih otrok iz vsih časov kerščanstva. III.

(Dalje.)

Tudi za Alojzija se približuje zadnji dan, in čedalje bolj se veseli srečnega trenutka, ko pojde k Jezusu uživat neizmerno plačilo, ki je čistim pripravljeno.

Neki večer vpraša svojega spovednika Belarmina: „Ali menite, da ktere duše gredo precej v nebesa, in kar nič ne v vice?“ Učeni pater odgovori: „Gotovo, in kolikor vas poznam, upam, da bo vaša duša med temi srečnimi; ker vam je Bog po svojem usmiljenji tolike milosti skazal in posebno to, da ga niste nikdar z nobenim smertnim grehom razžalili, smem se zanesti, da pojedete naravnost v nebesa.“

Teh besedi je nezmerno vesel. Po Belarminovem odhodu se zamakne in v duhu gleda nebeško veselje. Vso noč ostane v tem srečnem zamaknjenji. Zjutraj radostno pripoveduje: „Bil sem v raju, in sem tako veselje okusil, da se mi je nocojšna noč le en trenutek dolga zdela.“

Takrat mu je bil tudi razodet dan njegove smerti. Odločno je rekel: „Osmi dan po sv. Rešnjem Telesu bom umerl.“

Tudi zdravnik je rekel, da mu je še malo dni tu odločenih. Kdo bi se ne ustrašil taci besedi iz zdravnikovih ust? Alojzij pa se kar nič ne prestraši, ko jih zvé; še le prav vesel je in nekemu patru reče: „Ali že veste veselo novico, ki sem jo slišal? V prav malo dneh moram umreti! Prosim vas, pomagajte mi moliti „Te Deum“, da se Bogu zahvalim za toliko milost.“ In precej začneta.

Potlej ga obišče nek sošolec. Ko ga zagleda, mu precej radostno zakliče: „Laetantes imus, laetantes imus — veseli, veseli idemo!“

Še tisti dan se je v prelepem pismu poslovil od ljubljene matere. To pismo je bilo drugo v bolezni in zadnje v življenji. Z ginljivimi besedami sporoča, da se mu bliža trenutek, ko bo smel zapustiti svet in sedanje uborno življenje zamenjati z večnim nezmerno srečnim; priserčno prosi, naj nikar ne žalujejo, ampak raji naj se veselijo z veselim, ker ločitev tako ne bo dolga in v nebesih bo z molitvijo še več lahko pomagal, kakor

na zemlji; mati in vsa družina naj sprejmó njegovo smert kot predrago darilo; materni blagoslov naj ga spremlja in podpira, da bo srečno dospel na kraj svojega upanja.

Tudi dvema patroma v Neapelj in enemu v Milan, ki so mu bili posebni prijatelji in dobrotniki, je v pismih sporočil, da se jim priporoča v molitev in da pojde v nebesa, kjer jih ne bo pozabil. Pa tako so že pešale njegove moči, da se še podpisati ni mogel, in se je le podkrižal.

Zadnjih osem dni se ni hotel z družim pečati, kakor s pripravljanjem za srečno zadnjo uro.

Onega patra, kteremu je bil razodel smertni dan, prosi, naj bi prišel zdaj vsak dan ob določeni uri k njemu, da bosta skupaj molila spokorne psalme. Radovoljno mu usliši prošnjo. Alojzij si dá na posteljo postaviti sv. križ in ves čas ima oči vanj uperte; pater pa kleče poleg postelje moli z njim ter večkrat preneha, ker se ne more solz zderžati. Po dnevi pa želi, naj se mu kaj pobožnega bere. Vsi bratje ga želijo še videti in vsak se mu priporoča v molitev. Alojzij jih ljubeznjivo sprejema in obeta, da jih ne bo pozabil, marveč še bolj ljubil v nebesih.

Poslednje tri dni je vedno deržal za zadnjo uro blagoslovljeni križ v roki, ga pritiskal na persi in se v plamtečih molitvah pogovarjal z Zveličarjem. Pogosto so bili slišati iz njegovih ust pobožni izdihljeji; zlasti je večkrat ponavljal besede: „Hrepenim biti rešen in sklenjen s Kristusom.“ (Fil. 1, 23.)

Tako se približa osmi dan po sv. Rešnjem Telesu. Strežnik mu opomni, ko ga najde mirnega in veselega: „No, brat Alojzij, tedaj še živite. Danes niste umerli, kakor ste menili in meni rekli.“ — „Dan še ni pri kraji; danes bom umerl“, odgovori svetnik. In tako tudi še družim določno zagotavlja, da bo prihodnjo noč umerl. Nočejo mu pa verjet, ker se vsim zdi boljši in čverstejši.

To je bil tudi vzrok, da ga niso prevedili ko je koj zjutraj prosil. Proti poldnevu zopet ponavlja prošnjo, in ko mu pravijo, da je bil že previden v tej bolezni, odgovori: „Ne sveto olje, ampak sveto popotnico.“

Takrat se mu sporoči, da so mu sv. Oče podelili apostolski blagoslov in popolni odpustek. Hvaležno sprejme to veliko milost. Pa misel, da se poglavar sv.

Cerkve ž njim pečajo, ponižnega svetnika tako prestraši, da obraz z rokami zakrije in se kakor otrok sramuje.

Okrog šestih zvečer ga pride obiskat nek sošolec. Perva beseda, ko ga zagleda, je bila prošnja, naj gre in preprosi prednika, da ga bodo previdili, ker to noč mora umreti.

Zdaj je uslišán in z nedopovedljivim veseljem sprejme sv. popotnico. Vsi pričujoči se jokajo, ko govori prednik: „Sprejmi, brat, popotnico“ itd. Potem objame vse po versti in se priserčno poslavlja ter obeta, da bo molil za-nje v nebesih.

Ob sedmih je bil pater Cepari pri njem. Z roko podpre nedolžnemu bolniku glavo, da bi lože gledal na sv. križ, ki je bil postavljen na postelji. Ta trenutek svetnik trudoma povzdigne roko in se molče odkrije. Cepari meni, da je umirajoči nevedoma in nehoté to storil; zato mu vzame kapico in mu jo spet na glavo dene. Pa Alojzij se precej spet odkrije vedno obrnjen na umirajočega Zveličarja. Pater Cepari pa ga še enkrat pokrije, rekoč: „Pustite to, brat Alojzij, zvečerni zrak bi vam utegnil škodovati.“ — „Jezus Kristus je bil odkrit, ko je umiral“, odgovori angeljski mladenec.

Ker je še bil popolnoma pri zavesti in je lahko govoril, je menil prednik, da še ne bo umrl po noči, zato veli patrom, naj gredo k počitku. Le samo Alojzijev spovednik Belarmin in dva druga smeta ostati čez noč pri njem. Jokaje gredo od njega in s težkim srcem ga zapustijo, ker slutijo, da ga drugi dan ne bodo več živega videli. Alojzij pa jim pravi: „Potolazite se, ljubi očetje in bratje, saj se bom vsih spominjal in v nebesih zelo molil za vas. Preden pa tje pridem, molite vi za-me; pomagajte mi na tem potovanju.“

Ko žalostni odidejo, ga vpraša Belarmin: „Kadar boste želeli, da naj molimo molitve za mertve, boste naznanili, kaj ne?“ Alojzij obljubi.

Nekaj časa potem reče: „Moj oče, je že čas“. Vsi trije pokleknejo in molijo ter priporočujejo njegovo deviško dušo.

Putlej prosi strežnika, naj ga oberne po strani.

Ker je še videti pri moči, ga zapusti tudi Belarmin zanašaje se, da ga bode še drugi jutro našel živega. Alojzij pa je prepričan, da bo to noč umrl; ves je vtopljen v misli na smert, toda ves čas miren in vesel. Zdaj pa zdaj reče kaj iz sv. pisma; zlasti večkrat ponavlja: „Gospod, v tvoje roke izročim svojo dušo!“ Patra pobožno molita poleg njega, ga kropita z blagoslovljeno vodo in mu dajata poljubovati sv. križ. Zdi se jima, da mirno počiva, ali naenkrat mu obliče obledi, merzel — mertvaški pot ga oblije. „Obernite me po strani“, reče še s pojemajočim glasom. Že tri dni je nepremaknjen ležal; to se vé, da je nezmerno terpel, vendar se jima zdi, da je to govorjenje bolj nasledek s smertjo se boreče nature, kakor pa res zavedna želja. Opomnita ga, kako terda je bila Jezusova smertna postelja. Alojzij obrača na križ umirajoče oči tako hrepeneč, da se mu pozná, kako bi še raji več terpel za Jezusa.

Slednjič mu odpové glas in beseda. Nič več se ne premakne, sliši pa še. V roko mu podasta blagoslovljeno mertvaško svečo, podobno žive vere in ljubezni. Svetnik se prizadeva, da bi jo deržal. Njegove ustnice se še trudijo, da bi zadnjikrat izrekel presveto ime „Jezus“, pa angelj se je že preselil v nebesa!

Oba patra čutita v tem trenutku nedopovedljivo sladek mir v sercu in vroče želje v prihodnje le za Boga delati in živeti. Pozneje je bil zadosti le spomin na Alojzija, da se je gorečnost na novo vnela. — Ali je mogoče, mladi bravec, da bi zdaj, ko si prebral prelepo življenje in presrečno smert naj boljšega mladenca,

tvoje dobro serce moglo kaj drugega sklepati, kakor v nedolžnosti in gorečnosti posnemati prelepi izgled Alojzijevega?

Priden ministrant in pošten študent **Anton Martin Slomšek.**

III.

Vsak človek na zemlji, če je pri jasni pameti, dela za prihodnost, in to delo je s terpljenjem sklenjeno. Posebno pa je lastno previdnosti Božji, da tiste, ki so namenjeni za vikši reči, zgodaj pošlje v šolo križa. Človek namreč je lastina Božja in odmenjen za Boga; zato ga morajo težave očiševati od nagnjenja do sveta in posvetnih reči; odtergovati mora serce od vsega, kar mu je na zemlji ljubo in drugo, odmirati stvarém in duha vedno na to obračati, kar je volja Gospodova.

Tudi mladenec Slomšek jo moral to pot nastopiti. Anton je bil v naj lepšem cvetu svoje sreče, ker pomanjkanja ni terpel, ljubljen je bil doma in v šoli, ker je bil tako verl in izversten študent: kar mu neprevi-domo z naglo boleznijo smert uzame preljub mater 2. pros. 1816. Kolika kriddkost je mogla to zanj biti, si slehern lahko misli, zgubiti tako pobožno mamo, od ktere bogoljubnih povést in priserčnih pesmic je poznejši leta ves ginjen pripovedoval. Kako hudo je mater zgubiti, to vé le tisti, ki je sam skusil. Jaz sem bil že duhoven, ko sem mater zgubil, — pa zdelo se mi je, da zdaj je veseljni svet pust in prazen, ker mater nimam. O ljubi mladi ljudje, ljubite svoje matere, poslušajte njih nauke, nikar jih nikoli ne žalite.

Za Slomškega se je odsihdob pričel prav hud ték življenja. Toda bogoljubna mati tudi umirajoča ni pozabila svojega ljubljenega sinčka. Priserčno je še na smertni postelji prosila pobožnega kaplana Pražnikarja, naj ji obljubijo, da bodo njen namestnik pri Antonu, ter more ona mirno umreti.

V serce presunjeni so blagi mašnik materi to obljubili, in spolnovali so dano besedo pošteno in véno pri mladenču. Le samo s pomočjo tega dobrega mašnika je Tonče poslednjič svoj namen dosegel.

Blagi mladenec pa v svojih bridkostih ni bil obupljiv tarnavec, kateri véasi nebo in zemljo tožijo in neprenesljivo vpijejo, ako se jim černe megle težáv snujejo nad glavo. Tako počenjanje ni keršansko, ampak pogansko, kajti vsak podučen kristjan dobro vé, da vse kar Bog stori, se terpinu le v njegov blagor izide, ako vé to prav obračati. „Večni pokoj“, pravi sv. Avguštin, „bi se moral z večnim delom odkupiti“. Pa koliko je Božje usmiljenje. On pravi: ne milijon, ne tisoč lét, morate se truditi; še 50 lét ne določuje, ki jih naj v delu dopolnimo, pravi pa: „Delajte, terpite kratek čas svojega življenja na zemlji, in to vam bo pridobilo brezkončno slavo.“ Slomšek je bil z materjo zgubil cvet in slad svojega veselja na zemlji; zato je pa s toliko veči gorečnostjo pri Bogu v molitvi iskal tolažila in moči, in ljubil je tiho samoto. Naj ljubši dom mu je bila cerkev in veselje v poštenih bukvah. Prav velikrat so ga sošolci našli v tihi hiši Božji, kjer je v globoki pobožnosti molil s sklenjenimi rokami.

Mnogi tudi izmed vas, predragi mladenči, so zgubili že zgodaj svojo preljub mater. Ravnajte se v svoji zapušenosti po modrem študentu Slomšku, in dobro bo za vas. Posebno tudi v cerkvi njegov izgled posnemajte. Bog ne daj, da bi se v cerkvi mlačno in nespodobno vèdli, kakor eem ravno te dni nekóga videl, ki je z eno roko v žepu zid podpéral!

O počitnicah marsikteri dijaki postopaje dragi čas tratijo, in to je v več ozirih prav zanikarno in nevarno. Kteri o počitnicah lenobo pasejo, se lahko zgodi, da tudi o šolskem času enako delajo, in svoje šolske dolžnosti zanemarjajo in poslednjič postanejo „zgubljeni sinovi“. Naš Arton je o počitnicah ohranil red, kakor je imel navado o šolskem času. Bral je rad poštene bukve (ne pa pohujšljivih romanov), ljubil je bolj tiho samotnost. Naj rajši pa je šel v Božjo hišo, v cerkev sv. Ožbalda; v tej tihi cerkvi je opravljal svoje molitve, in če ni bilo nikogar v cerkvi, je šel na leco in vadil se je pridigati.

Še ko je bil škof, mu je bila ta cerkev silno priljubljena. Imenoval jo je sredotočje vsih spominov svojih mladih lét in močno močno je priganjal župnika tiste duhovnije, naj jo čedno vravná, da jo bode posvetil še pred svojo smertjo. Res mu je Bog naklonil še to veselje. Sam je pridal velik dar za njeno olepšanje ter posvetil je l. 1856 sveto vežico Božjo, in oznanoval je ko knez in škof besedo Božjo na prijaznem homcu, kjer je ko pastirček in študent opravljal svoje pridige za poskušnjo.

Po doveršenih študijah je l. 1821 v Celovcu stopil v duhovsko semenišče, bil 8. kim. 1824 posvečen, potem je služil za kaplana, župnika, špirituala, kanonika in bil poslednjič knez in škof in kakor taki je umrl 24. kim. 1862.

Ranjki knez in škof Slomšek so nepopisljivo veliko storili za povzdigo škofije v vsakem oziru, še posebej pa kakor prvi slovenski pisatelj. Njihove pesmi so postale prave ljudske pesmi. Tudi so pisali prav priserčne pesmice za otročiče.

Izlamsko-turška moč in leto 1889.

III.

(Kapistran. Sibirjanin Janko. Škanderbeg.)

Beligrad tedaj je bil otét (6. avg. 1456). Rešitelj Evrope, Hunjad in Kapistran, sta precej po odhodu Turkov Gospoda vojenstev zahvalila za zmago v pričo kardél in spoznala sta, da slavna zmaga je edino le delo Božje. Papež Kalikst III pa je v vedni spomin te dobrote postavil praznik Jezusovega spreminjenja, ki se od tistega časa vsako leto obhaja 6. avgusta. Čudno je, da še tisto leto sta umrla oba junaka, Hunjad in Kapistran.

Hunjada je napadla huda vročica, s kopernenjem je prosil za ss. zakramente, rekel pa je: „Ne spodobilo bi se, da bi Gospod prišel k služabniku“, dal se je toraj v cerkev nesti in tam je sv. Popotnico prejel. Njegov naj zvestejši prijatelj v sreči in nesreči, Kapistran, mu je skazoval pomoč in tolažilo do zadnjega dihljeja življenja. Umerl je Hunjad 10. kim. 1456 in Kapistran, pravijo, se potem do svoje lastne smerti 23. vinotoka ravno tistega leta, ne enkrat več ni nasmejal. Mahomed II pa, ko je zvedil, da je Hunjad umrl, je rekel: „Noben vladar, odkar svet pomni, ni imel takega vojskovoda, in jaz nimam zdaj nikogar, nad katerim bi sramoto svojega pobitja zmaševati zamogel.“ Opomnjeno bodi še, da v jugoslovanskih bojnih spevih je Hunjad imenovan Sibirjanin Janko.

Po smerti teh dveh junakov je bil, djal bi, le še en sam vitez na zemlji, in ta je bil Jure Kastrijotić Škanderbeg. Zraven papeža je le še ta albanski sokol mislil na brambo svetá zoper izlamsko-turške derhali. Ni mogel keršanskih poglavarjev zediniti k skupni vojski proti skupnemu sovražniku; zato je sam sultanu

napovedal vojsko in obsedel je Macedonijo. Škanderbeg je bil postaven, keršansk junak, njegovo bistro oko in čisto serce je ohranilo naj čistejši disciplino in pravo keršansko pokoršino med kardeli, piše že omenjeni „Philalethes“ le še dalje, zato je bilo njih junaštvo nepremagljivo, Gospod se je z njimi vojskoval.

Vselej, kadar se spomnim, me globoko v serce speče nekeršansko čebljanje slabovérnih liberalcev, ki so pred neko veliko vojsko nekako tako-le kramljali in rekli: Tistim bo Bog zmago dal, kteri bojo imeli več vojakov in boljši orožje itd. To je bogokletno in lažljivo govorjenje — zoper vero in zoper zgodovino. Vojaki naj bodo disciplinovani, pošteni kristjani in njih vodniki ravno taki; le tako bodo vojaško dolžnost vestno spolnovali in na vojski bode Bog z njimi. Pri vojakihi je dostikrat skaza, da ne hodijo redoma k Božji službi ob dnevih Gospodovih, da so mnogi nenravnega življenja; zlasti višji morajo dajati izgled keršanstva nižjim, potlej bo v vsem večí blagoslov.

Škanderbeg je imel gotovo majhno vojno, ker pa je bil sam ravno tako možat kristjan kakor neprestrašen katoličan, se je dogodilo, da je v svojem življenji v 22 bitvah ošabnega Turka otépel, ne da bi bil kdaj dobil le eno samo rano. Naj silovitiši generale sovražnikov je pokoril in še le po njegovi smerti je Gospod vojenstev dopustil, da je Albanija prišla v oblast sultanovo.

Djanja Škanderbegove pa so tako slavne in imenitne, da se pri njem nekoliko bolj moram pomuditi.

Jure Kastrijotić (kakor popisuje Kačić) je bil rojen l. 1404. Oče mu je bil Ivan, ban, knez in poglavar arbarski (Arnavt, Albanija). Glavne mesta v Albaniji so bile: Svetigrad, Skadar (Skutari), Kros Ales, Drivost, Bar (Antivari), Ozinj (Dulcigno), Valona, Beligrad albanski in druge mesta in vasi. V starodavnih časih so Kastrijotići bili kralji, ker v svoji oblasti so imeli vso Albanijo, gorenjo in dolenjo. Ker so se pa bile nekatere mesta odcepile in so si volile svoje lastne bane, so zgubili kraljevo ime in imenovali so se bani. Deržava Kastrijotičeva tedaj je bila oddelek Albanije, ki se je v nekdanjih časih imenovala dežela slovenska (deržava slovinska). In ta dežela je lepa, ravna, močno rodovitna, in sloveča reka njena je Drina (enake korenine gotovo, kakor Drava, od besede „dreti“).

Oče Jure-Kastrijotičev je bil velik poštovatelj sv. matere Cerkve in imel je hudo borbo z Mahomedom (Memedom) pervim. Bojeval se je proti njemu in ohranil svojo banovino. Po Mahomedovi smerti pa je bil od njegovega sina Murat-a hudo napaden; ni se mogel več braniti, bil je prisiljen plačevati „arač“ (davek) in vse svoje sine sultanu v zastavo dati.

Ivanova žena Vojsava je bila hči bulgarskega bana. Izmed tréh sinov naj mlajši je bil Jure. (To ime je bilo po vsem Jutru slavno in je še dandanes, po Egiptu, Palestini, po Jugoslaviji in Greciji je dokaj teh imén. Pregrešno je, da nekteri z „Jurjem“, Jurčekom šalo uganjajo: Juri, Jure, Juraj je častitljivo ime. Že marsikteri gospod Juri je revežem veliko dobrega storil; spominjajo častno gg. Jurji se tudi „dijaške kuhinje“.)

Ivan Kastrijotić tedaj, ko ni bil kos ustavljeni se Muratovi lisičnosti in tudi ne se z njim vojskovati, je bil prisiljen vse 4 svoje sinove sultanu dati za poročtvo, sicer bi bil moral zapustiti svojo banovino in jo z vsimi podložniki dati v turško-pogansko oblast. Murat je vkljub svoje zakletve dal vse sinove poturčiti in odločil jim je turške imena; Jureta je imenoval Škanderbeg a. (Škender ali Škander je to, kar Aleksander; „beg“ je po turško častni pridevek „gospod“ itd., „beglerbeg“ t. j. „gospod gospodov“.) Osem lét je imel Jure, ko so ga pripeljali k caru v Jedreno (Adrianopol), in Murat ga je izmed

druzih bratov naj rajši videl, čislal, hvalil, kajti na obrazu se mu je videlo znamenje velike modrosti, moči, viteštva, kakoršne kreposti je razodeval, ko je dospel v leta razuma in jakosti. Ko je Jure večkrat pokazal svojo nepričakovano moč in spretnost, ga je Murat povzdignil na častno stopinjo in kmalo celó postavil za pašata.

Leta 1432 je umerl Ivan Kastriotić in sultan berzo pošlje veliko vojsko pod Sabeliem pašatom, kateri je vso Albanijo za sultana v oblast vzel. Da bi pa kateri sinov ne mislil na dedino svojega očeta, je dal sultan vsem zavdati, razun samemu Juretu, kteremu je bila njegova hrabrost in bistrost življenje ohranila; mislil je namreč sultan, da ni mogoče, da bi mu Škanderbeg postal nezvest. Toda Jure je na skrivnem vedno mislil in osnove delal, kako bi pobegnil s carovega dvora in Turčine strahoval in kléstil.

Narodna pesem popeva, kako je Ivanova žena, kraljica Vojsava, sanjala, da je imela sina „zmaja“, čegar peruti so Epir pokrivalo, glava pa je segala do Carigrada, in ta zmaj požiral je žive Turke. Ivan ji je razlagal sanje, da ta zmaj bo junak, ki bo čez dežele kraljeval in turškemu caru dajal dokaj opraviiti. Bilo je dete čudovito, kakor še nikoli ne, na čelu je imelo znamenje krone, na roki pa znak „bridke sulice“. Pesem pravi:

Čudila se epirska gospoda
Gledajući po njemu zlamenta (znamnja).
Majka čini veliko veselje,
Svoga sinka šalje na karštenje;
Lipo mu je ime postavila,
Lipo ime Jure, dite mlado.

Nasleduje daljna dogodka, kako je sinko Jure rastel, Ivan vojsko zgubil, Jure prišel v turško zastavo. Silo ginljivo je popisano slovo Juretovo od „mile majke“, ko je bil gnan v sužnjost. Popeva med drugim:

Majka sinka lipo celivaše (poljubovala),
Suze roni (toči) ter mu govoraše:
Odi z Bogom, drago dite moje,
Ne privarni (preverni) svete vere tvoje.
Tòh izusti, na zemljicu pade,
A Turci joj sinke povedoše
Priko ravne zemlje Arbanije,
Sva četiri caru darovaše.

Čez kaj časa mu mati piše, da mu je oče umerl:

Maleno je vrime postojalo,
Majka njemu bilu knjigu piše,
Da mu bjaše babo (oče) preminuo
U Krojanu gradu bijelomu.

Pesem pripoveduje, da so Turki ugrabili njegovo deželo itd.:

Turci njemu oteše kraljestvo,
Osta jedna (uboga) Vojsava kraljica —
I brez kralja i brez kraljevine,
Brez gospodstva i brez banovine.

Vojvod Sibirjanin Janke udari na Turka. Murat zaupa vojsko zoper njega Škanderbegu, kateri pa se porazumi z vojvodom Jankom, Turki so tepeni, Jure se zažene s svojimi vitezi v Albanijo in osvobodi vso deželo.

Mislilo se Kastriotić Jure,
Kako bi se caru izmakao,
Siroticu majku pohodio (obiskal),
I svoje se krune dobavijo.

Ali mu je sriča priskočila,
Udariše ugarske katane (vojaki),
Porobiše careve daržave,
Prid njima je voevoda Janke.

Kad je Murat glase razumio,
Silemu je vojsku sakupio,
Pak je daje Kastriotić Jurju,
Ter je njemu care besedio:

Virna slugo Kastriotić Jure!
Štogođ (kolikor koli) ima u dvoru junaka,
Mladi paša, aga (poveljnik) i spaija (jezdec),
Nada tebe ja neimam junaka,

Koi će mi prid vojskom izaći
I pobit se s voevodom Jankom;
Pridajem ti silnu vojsku moju,
I mojega čiatu velikoga.

Spomeni se, drago dite moje,
Da sam tebe za sina uzeo,
U mojemu dvoru odgojio,
I za pašu tebe učinio.

A kad sam te, sinko, poturčio,
Lipo sam ti postavio ime,
Lipo ime, dite Skenderbeže,
To će reći snažni (verli) Aleksandro.

Kad je juko njega razumio,
Pokloni se do zemlice carne
I podiže turke vitezove
Priko ravne zemlje Romanije.

Barzo Jure sarbskoj zemlji dodje,
Na polju je tabor učinio,
Iz tabora bilu knjigu piše
Ter je šalje voevodi Janku:

Kaurine (kristjan) od Sibirja Janke!
Ja imadem i za dvoje vojske,
Sutra ćemo nate udariti;
Al se nemoj pobro (brate) poplašiti.

Spomeni se Sibirjanin Janke,
Da mi jednu viru virujemo:
Kada sutra u boju budemo,
Pridat će ti vojsku carevu.

Dalje pripoveduje pesem, kdo da je on, kako so Jankovci potem Turke otepli, Škanderbeg s 300 junaci pa hitel na Albansko, si pridobil zemljo in dobil krono svojega očeta. (Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Tri naj slavniših ljubljanskih cerkev, Šenklaška, frančiškanska in uršulinska, so letošnje poletje dobile velike obnovljenja in olepšave; uršulinska znotraj, druge dve znotraj in zunaj. Imenito je frančiškanska zunaj zraven splošnjega prebarvanja stolpov in cerkve dobila prelepo lice s prav živimi umetnimi podobami na presno, kakor se tudi znotraj kapela sv. Frančiška krasno vravnjuje. Ne le da se je g. Volf s svojimi pomočniki pri tem delu zopet dobro skazal, imajo častiti patri tudi izverstnega slikarja v svojem redu, P. Aleksandra Roblek-a, kateri je zlasti sv. Frančiška in druge podobe prav izverstno naslikal. Nedavno je cerkev dobila neprecenljivi biser, sv. Deodata, kterege verniki neprenehoma obdajajo in po njem od Boga milosti prosijo; zdaj je ozališana vsa cerkev in vravnava se še posebej kapela sv. Frančiška. Preč. P. gvardijan Kalist s svojimi vrednimi brati res verlo delajo za lepoto Božje hiše in vse hvale vredni so farani, ki blagoselčno

darujejo v ta namen. — Pri šenklaški cerkvi je verh zunanj in notranje prebeljave tudi zakristija prenovljena in stare slike ob oboku omite, ter je dobila prav lepo podobo. Po cerkvi se še dela.

V stolni cerkvi zavračamo verne med drugim na milostni altar Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca, naj išejo ond pomoči v naj večih, obupljivih okolišinah; v uršulinski na altar Marije D. vedne pomoči in Marije Kraljice miru, — naj ga išejo tam, kateri ga nimajo; v frančiškanski, kakor je že omenjena, na sv. Deodata, pomočnika v raznoterih silah, in čegar početenje je verh tega še z odpustki sklenjeno.

Iz Novega mesta. (*Prihod novega gosp. prošta.*) Če tudi je že malo kasno, vendar mislim, da naj se oziroma na zgodovino nekoliko poznamu prihod in sprejem milgosp. novega prošta P. Urh-a v Rudolfovem.

V Trebnjem je g. prošta pozdravilo več gospodov, med njimi tudi dva prečast. kanonika, Frank in Hočev, ki sta jim prišla naproti iz Novega mesta, in tudi preč. gosp. prošt Ant. Jarc, ki so bili takrat na Dolenjskem. Vsi skup so kosili pri preč. gosp. dekanu v Trebnjem. Ob meji novomeške dekanije se je oglasil strel in zvonilo v Mirni peči, tako tudi o prihodu v mesto (24. avg. zvečer o 1/2 7) streljanje in zvonjenje po cerkvah. Pred kapitelskim poslopjem so pričakovali: z gg. kanoniki duhovni iz okolice, zastop čč. oo. frančiškanov, zastopniki in odborniki meščanstva, slovenske družbe itd. Ena izmed razstavljenih verste šolskih deklic je govorila prijazen pozdrav, in dve drugi ste jim izročili krasne cvetlične šopke. Preč. gospod so vsim zastopnikom posamezno in jedernato odgovorili in poslednjič tudi otročiče s primérnim nagovorom razveselili.

Vsi zastopniki z mnogimi drugimi prebivalci so se potem podali v cerkev, ter so milgsp. prošt dali blagoslov s presv. Rešnjim Telesom.

Zvečer je bila pred proštijo lepa bakljada in glasba je igrala.

Naslednje dni so se veršile navadne obiskovanja in povračilne obiskovanja.

Cerkev in poslopje gg. kanonikov je bilo lepo okinčano.

V nedeljo pri predstavljanju slovesnosti je bila cerkev vsa gosto natlačena, dasiravno je hudo ploha lila, in veliko gg. duhovnov je novemu g. prošta azistiralo pri prvi pontifikalni maši. V pridigi, ki so jo imeli g. prošt sami, so prav izverstno pojasnovali stavek: „Kaj želim pri Vas biti!“ Namreč: prijatelj otrok, varh mladine, vsim svetovalec, tolažnik, učenik, dušni zdravnik.

Kakor so bile v cerkvi serca vsih povzdignjene, tako je bilo pri kosilu potlej vse razveseljeno, — bilo je vse živo, po domače, splošna zadovoljnost. Mnoge izverstne zdravice in lepo petje je dobro voljo povzdigovalo.

Tako se je veršilo 27. avgusta, upamo, vse v Božjo čast, v zadovoljnost pričujočih in sploh Novomeščanov.

Bog živi prečastitljivega novega gosp. prošta premnogo lét v časni in večni blagor meščanov in vse dolenske strani!

Kanal na Goriškem, 17. sept. (Cesarjevo potovanje.) Morda vstrežem *) Vašim bralcem, ako nekoliko sporočim o potovanju Nj. Veličanstva presvitlega cesarja po Soški dolini. Slovenski listi niso tako bogati, da bi si zamogli posebnega sporočevalca najeti, to lahko storijo „veliki“ nemški listi, pa taka najeta sporočila niso kaj zanesljiva. Tako sem bral — naj bo mimogredé povedano — v dunajskem svetovnem listu, akoravno je bil poročevalec osebno pri nas, vse polno neresnic. Ne eno

ime ni bilo od daleč pravemu podobno, Tušar je pisal Dušak, Malnič je prekerstil v Malič, moje ime pa kar naravnost v neko madjarsko! To so izvirni poročevalci. Pa pustimo to, naj rajši povém, kak je bil sprejem preljubljenega vladarja v našem tergu.

Priprave so se delale velikanske, kakor v Ribnici je tudi tukaj vsak hotel biti prvi. Posebno lepo je bila okinčana hiša, v kateri je bilo stanovanje za Nj. Veličanstvo odloženo. Od zunaj in znotraj je vse kazalo, kako imeniten gost bo tu stanoval. Pa tudi cerkev, most s slavalokom, farovž, čitalnica in druge hiše so oblekle naj bolj praznično oblačilo. Na slavaloku je pozdravljal vladarja napis „zvesti Kanalc!“; na cerkvi, ki ima vhod ravno z mosta, je stalo med zelenima piramidama in venci na gerbu podobni tabli: „Imperatori et regi apostolico“.

Vse je bilo pripravljeno, ljudstva silno veliko praznično oblečenega; le dež je nagajal in nek čuden veter je posebno majal slovenske zastave in dve je celó malo pred cesarjevim prihodom zruval. Kdo zamore takim vetrovom v bran se postaviti? Vendar je tudi Kanal ohranil popolnoma slovenski obraz.

Točno ob napovedani uri napovedovalo je streljanje in zvonjenje prihod cesarja gosta. Če tudi je dež lil, pripeljal se je presvitli cesar v odprtem vozu; na mostu je bila postavljena šolska mladina s šopki v rokah, pri slavaloku ga je župan Malnič pozdravil in iz voza stopivši podal se je vladar naj prej v cerkev. Pri velikih vratih so ga sprejeli duhovni vsega dekanata, in ko mu je poročevalec (prečast. gosp. dekan Vidic. Vr.) podal aspergil s blagoslovljeno vodo, blagovolil je presvitli cesar vprašati ga, ali je on župnik te cerkve. Po dostojnem odgovoru šlo je vse spremstvo za vladarjem do lepo okinčanega velikega altarja, kjer je opravil kratko molitev in potem blagovolil vprašati nekatere reči, zadevajoče cerkev in dekanijsko faro.

Iz cerkve je šla pot v hišo, kjer je bilo za sprejem vse pripravljeno. Pri vrodu je cesarju županova hčerka gospodičina Štefanija s kratkim nagovorom podarila posebno lep šopek, ktereja je Nj. Veličanstvo blagovolilo sprejeti.

Kmalu potem se je pričelo sprejemanje. Po določenem programu bila je versta ta-le: Duhovni, sodnija, davkarija, županstvo, učitelji, financa, veterani, požarna straža in čitalnica, ki si je po rekuru pridobila dovoljenje sprejeta biti. Naposled so bile sprejete še nekatere osebe v privatni avdienci. Njegovo Veličanstvo je bilo posebno prijazno z duhovščino, vsakega je kaj poprašal in posebno še tiste, ki na beneški meji službujejo. Ginjani smo bili vsi tega tako posebno prijaznega sprejema in ponosni na čast, da nam je bilo dano osebno s presvitlim vladarjem govoriti. Njegove besede nam ostanejo nezbrisljive v spominu.

Po dokončanem zasliševanju vsih deputacij zapeli so verli naši pevci pod oknom cesarjevega stanovanja cesarsko pesem, in ko se cesar na oknu prikaže, ponovijo se siloviti živio-klici, ki so doneli od njegovega prihoda do odhoda.

Malo čez tri četerti ure se je mudil presvitli cesar v Kanalu in potem odpeljal proti Gorici.

Potovanje po vsi soški dolini je bilo slavnosten sprevod. Tergi, pa tudi najbolj revna hišica je bila po moči najdostojnejše okinčana, in kar je največ vredno, vladarja so pozdravljale slovenske zveste serca, in tu se ni bilo treba bati najmanjšega nereda, ker „hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovenca ne gane“.

Kanal, 18. sept. (Novi škof, smert.) Vesela novica, da je prečastiti gospod kanonik in semeniški vodja Monsig. dr. Alojzij Mat. Zorn imenovan poreški škof,

*) Gotovo, in še prav posebno. Iskrena hvala. Vr.

nas tukaj sicer ni iznenadila, ker pričakovalo se je to odlikovanje, ali pokazalo je, kako presvitli cesar na potovanju svoje narode vé osrečevati. Za goriško deželo, posebno za njen slovenski del, je to odlikovanje posebno častno. Novi škof poreški je namreč sin slovenskih starišev, *) njegov oče, vpokojen učitelj, še živi in je pri visoki svoji starosti še prav čverst mož, stanujoč v Pervačini blizu Gorice. Monsig. Zorn je rojen 13. januarja 1834, mašnik posvečen 13. januarja 1857. Pa se je zopet vresničilo, kar je pel Koseski, da kinča mitra sina slovenskega. Bog ohrani in živi novega višega pastirja poreške škofije mnogo lét, in če je Njegova sveta volja, naj ga kedaj pripelje zopet nazaj k svojim bratom. Ad multos annos!

V nedeljo smo tu pokopali prezgodaj umerlega posestnika Antona Gaberjevčiča iz Gorenje vasi. Ta mož je bil poštenjak, kakor malo taci in je vžival zaupanje pri vsih. Bil je občinski zastopnik, cerkveni ključar in oče revežem. V svoji bolezni je dal lep zgled prave potepušljivosti, pa tudi prave pobožnosti. Malo pred smertjo, ko je vse posvetno v red djal, dal se je še enkrat previditi in je 16. zjutraj mirno v Gospodu zaspal. Naj v miru počiva!

Poreško-Puljski škofijaki list poroča o mladenčnici, ki je ustanovljena od sedanjega preč. Teržaškega milg. škofa Janeza Glavina, iz tega namena, da se goje dobri šolski mladenči za pripravo v duhovski stan, kakor je n. pr. ljubljanska Alojznica. Nравnost, obnašanje in napredovanje gimnazijskih mladenčev tega ustava v preteklem šolskem letu je vstrezalo pričakovanju prečast. ordinarijata in dobrotnikov te naprave. Sladki sadovi tega vstava v prid duha Jezusovega, na katerega vse prizadevanje méri, so bili: Neomadežano življenje pri vseh gojencih brez izjeme, ljubeznjiva moč, s kakoršno so krotili svojo živo lastnijo in se reševali nekih naravnih pogrškov, vzvišena podložnost in podučljivost pri naj večem delu izmed njih, ljubezen do verskih vaj.

Izmed 23 mladenčev sta še le dva v 4. latinskem razredu, vsi drugi v nižjih. Kar se tiče napredka, so bili bolj srednji: en sam je prvi v šoli izmed 36, eden drugi, eden peti itd.; toliko višji pa so v nравnosti: 14 izglednih, vsi drugi na stopnji hvalnih. Preteklo bo še precej lét, pravi poročilo, predno dospejo ti mladenči do zrelosti; med tem pa veliko pomanjkanje duhovnov vzrokuje vedno večí nadloge; suhota vesti v toliki povodnji duhovnih in telesnih stisk dela rane vedno bolj pekoče; zla naraščajo od stopinje do stopinje. To so začeli tudi verniki sami bridko čutiti, zlasti taki, ki prosijo pri škofu za duhovna, k pa dobijo odgovor: „Nimam jih; ne morem vam pomagati“. Škof brez duhovnov pa je stotnik brez vojakov, in to pomeni, da je polje odperito vsakemu sovražnemu kerdelu.

Pravi se, da vzrok pomanjkanja duhovnov je duh sedanjega časa; toda vprašanje drugo je: kje pa je vzrok duha sedanjega časa? Temu naj se gré do korenine ter naj se lék iše.

Želje po nebesih.

Duša, dvigaj se s telesa,
Zemlji daj, kar njeno je,
Gori ziraj se v nebesa,
Dvigaj, dvigaj gori se!

*) Ker je teh imén več na Slovenskem, naj smemo tu opomniti, da korenina te besede je ravno tista, kakor n. pr. v imenih „Zorec, Zorman, Zoretič“ itd., iz besede „Zora“. Iz oblike „zar-ija“ so enako „Zarniki“. Toraj je napačno, ako se izgovarja kakor „Corn“.

Kaj li tu te zadržuje,
Kaj te mika še na svet' ?
Tam veselje se zveršuje,
Ki ga strast ne more vzeti'.

Tam terpljenje vse poneha,
Britke solze tamkaj ni;
Č'lo glasú, da kdo boleha,
Ne poznajo zvoljeni.

Skerb ne beli ondi glave,
Zla ne ranijo serecá;
Tam neznane so zmešnjave,
Tam veselje je domá.

Res veselje tam kraljuje,
Radost rase bolj in bolj;
Strup jezika tam ne kuje
Jeze, čerta; mir je zgolj.

Duša dvigaj se od zemlje,
Temne jame se ne boj;
Trupla ona samo jemlje,
Ki pa pride za teboj.

Oče, mati te tam čaka,
Znan'c, prijatelj in sestré,
Duša ljubih tvojih vsaka
Venec spleta lep za té.

Oče večni, ki te vstvaril,
Jezus, daroval ki se,
Duh presveti, ki obdaril
Te bogato, — kliče te.

Trume angelov vesele
In versté svetnikov vse
Pesem hvalno bodo pele
Ter z Marijo združ'le te.

V družnji tako slavni, sveti
Stanovati vekomaj;
Pač je čast, da razumeti
Ti ne moreš je še zdaj.

Duša smertni plašč popusti,
Angelj naj te spremi še!
Iz doline solz, britkosti
Dvigaj, dvigaj duša se!

S—d—n.

Angelj varh pa le duje.

Pregrozno žalostue reči se velikrat pripetijo, in mislim, da zlasti pri taci pogosto, ki se angelj varhu ne priporočajo. In ravno ljudje, ki jim pričujočnost angelj varha ni mar, radi preklinjajo in počenjajo grozne divjačnosti. Naj postavim tukaj strašiven, pa tudi silo podučljiv izgled.

Ubožen mož, oče peterih otrók, je s svojo ženo živel v velikem pomanjkanju. Prizadeval si je svojo družinico pošteno oskerbovati in kakor pošten mož izhajati; toraj se ni bal nobenega dela, nobenih trudov in tožáv. Bil je tkavec po svojem rokodelstvu, ker se je pa to rokodelstvo slabo obnašalo in je bilo le malo zaslužka, se je rad lotil vsacega dela, da si je le kruha prislužil.

Ob tistem času je ta mož imel delo v neki barvariji, ktere vodnik pa je bil divjak brez serca, in še toliko bolj napihnjen, ker je delavce dobro plačeval. Lotil se je v svoji ostudni strasti zdaj enega, zdaj drugega ter mu je kaj žalega storil.

V tej barvarnici je delal tudi tkavec, ki sem ga ravno omenil; ta pa se je vedil možko postaviti, kadar si je vodnik njega izbral za svoje divjaštva; ravno to pa bi ga bilo nekega dne skoraj ob življenje pripravilo. Naš tkavec in njegovi trije stareji otroci so bili pri delu, četrti v šoli, naj manjši, trileten deček, se je igral na prostoru pred oknom stanovanja, ter ga je mati mogla opazovati.

Bilo je nekako poli-poldne, kar neutegoma deček zapusti igro, prihiti v bridkostih k materi in jo prosi, naj berž z njim moli očenaš za očeta. Mati praša, zakaj? ker čisto nenavadno je bilo, da bi otrok kaj takega zahteval. Toda deček, ne da bi mogel na to odgovoriti, zdajci poklekne in začne moliti, mati pa z njim. Potem mirno izide in igra nadalje. Ob dvanajstih pride mož domú, kakor navadno, vendar ves potert in užaljen, celó s solzami v očéh pravi: „Da bi me ljubi Bog le rešil iz tega sužnjiškega jarma.“

V bridkosti vpraša prestrašena žena: „Kaj pa se ti je zgodilo?“ „Skoraj bi me bili mertvega domú prinesli“, reče mož ves nejevoljen in užaljen. „Misli si, ljuba žena, ta tolikanj živinski človek, naš delavski vodnik, ki že od prederznosti ne vé, kaj bi počel, mi je od zadej konopec vergel krog vratú, ko sem pri kotlu stal, in me je obesil: češ, to naj bi bila šala zanj in za njegove divjaške tovarše! Ko so pa vidili, da sem v nezavednosti in moje ustnice že blede, so me odvezali, in bilo je dosti časa, predno sem se povernil k zavednosti. Glej černo progo krog vratú!“ Žena od groze zavpije, na glas se joka in prosi moža, naj nikoli več ne stopi v to delavnico. „Zato ne pojdemo beračit“, je rekla. Neutegoma pa se žena zamisli in praša: „Ktero uro se je to dogodilo?“ — „Zdaj pred pol ure, nekako o poli dvanajstih. Tresem se še na vsem životu“, je mož odgovoril. — „O dobrotljivi Bog“, zakliče žena, „prav res, angelj varh te je varoval... misli si, ravno tisti čas, o poli dvanajstih, je prihitel notri „mali debelček“ od igre tam le zunaj, in prosil me je v naglici in bridkosti, kar sicer vendar še nikoli ni storil, da naj „očenaš“ z njim za tebe molim, pa berž je pokleknil in molil je z vso pobožnostjo.“

Očeta solze oblijejo. Ginjen poljubi dečka, potem ženi roko dá, da v tisto mesarsko jamo ne bo nikoli več stopil. „Bog nama bo pomagal, to sva danes vidila, ker me je otel strašne smerti. Njegov sveti angelj varh je na straži. Danes je ravno sobota. Delo pojdem odpovedat.“

„To mi je ravno prav“, pravi gospá botra Polona, ki je pri vstopu ravno še poslednje besede slišala. „Res, res, le pojdite, boter France, in odpovejte se temu mesarstvu v barvariji; milovala sem vas, pa nisem mogla vam pomagati. Potem pridite k nam, osnujte prejo za tkanje, v ponedeljek precej lahko začnete za nas delati. Nam je potrebna robe in delavcev, kakor botra France.“

Od veselja obmolkne tkavec Franc, s solznimi očmi on in žena hvalita Boga in se zahvalujeta gospéj boterci. Le-tá pa je malemu „debelčku“ darček pomolila in zapustila je borno družino, presladko ginjena in serčno razveseljena, da se je tukaj skazala in delala kakor otevnica.

Ali ne bo tukaj vsak rekel: „Molitev nedolžnosti je oblake prederla in Bog je svojega angelja poslal o pravem času, ter je otel stiskanega.“

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

25. kimovca. S. Kleofa. — 26. S. Gerard. — 27. Sa. Kozma in Damijan. — 28. S. Václav (Venceslav).

— 29. S. Mihael arhangelj. — 30. S. Jeronim. — 1. vi-notoka. Osemnajsta nedelja po Bink. S. Marija D. Roženkranska.

Zahvale:

Št. 97. Vsed hudega kerča se mi je napravila druga prehuda in za smert nevarna bolezen. V največjih mojih bridkosti gre moja sestra Vélíki Šmaren 1880 na božjo pot k Mariji D. na Malenski verh v Poljanski fari in prav živo in s terdnim zaupanjem moli in prosi za moje zdravje, če je Bogu na čast in v zveličanje moje duše. Obljubila je tudi eno sv. mašo doma v farni cerkvi na čast Materi Božji. Od tistega časa se mi je boljšalo, nevarnost bila je popolnoma zginila in tudi od kerčev nisem več tako nadlegovana. Sestra me je še le pozneje prašala, kako je z boleznijo, in spoznala sem, da sem ozdravela na Marijno prošnjo.

To razglasim, da bi ljudje do Matere Božje na Malenskem verhu več zaupanje zadobili in naj bi tudi v domačih Marijnih cerkvah in krajih Marijo z zaupanjem na pomoč klicali.

R. F—c.

Št. 98. Bila sem dolgo tako hudo bolna na duhu, da sem mislila, umreti mi je, ker nisem mogla ne spati, ne jesti, ne delati, — kar nič ne. Odkar sem se pa priporočila v priprošnje N. lj. G. in sem dala opraviti v ta namen sv. mašo, se mi je — hvala Bogú in Naši ljubi Gospéj presv. Serca! — boljšalo in sem se čisto ozdravila.

Frančiška S—č.

Št. 99. V prevelikih telesnih zadregah smo se ober-nili z molitvijo k Naši ljubi Gospéj presv. Serca in obljubili, ako se nam na kak način oberne, da hočemo to po „Danici“ razglasiti. In res nam je bilo pomagano. Toraj čast in hvala Naši ljubi Gospéj presv. Serca in sv. Antonu Padovanskemu!

Loka, 20. kimovca 1882.

F. U. J.

V molitev priporočeni:

Oseba v neki zadregi, da bi se obrnilo po volji Božji. — Duhovsko-mladenški vstavi trije. — Lepo vreme. — V molitev priporoča zeló bolana deklica, da se ozdravi, ako je Bogu na čast in njeni duši v zveličanje. — Mati priporoča pijanosti vdanega sina za popoljšanje. — V dveh ozirih znatno poškodovan se zatekam k bratovskim molitvam za prošnje in obljubim precej znatno milošnjo v prid revežev, ako na priprošnje N. lj. G. presv. Serca, sv. Antona Padv., pa sv. Deodata uslišanje dosežem. — Šolska mladina o začetku šol, da bi vestno spolnovala svoje dolžnosti do Boga, do staršev in sama sebe, ter ne tratila časa in denara v svojo lastno nesrečo in žalost staršev in dobrotnikov. — Brat in sestra, že dolgo bolehná, se priporočujeta družbi N. lj. Gospéj presv. Serca in štirinajsterim pomočnikom v sili, ako je božja volja in njih duši v zveličanje, da bi kmalo ozdravela.

Opomini k modrosti.

(Is bukev Sirahovih, iz XXXV. pogl.)

25. kim. Gospod ne gleda osebe zoper reveža, ampak molitev razžaljenega usliši. (To je: Bog ne gleda na veljavo, imenitnost krivičnega človeka, ki reveže zatira.)

26. On (Bog) ne zaničuje prošnje sirote, tudi ne vdove, kadar zdirovaje svoje reve toži.

27. Ali ne tečejo vdovi solze po licih, in ne vpije zoper njega, kateri jih izžema?

28. Kdor Boga z veseljem moli, bo sprejet, in njegova molitev se do oblakov bliža.

29. Molitev ponižnega človeka oblake predere.

30. *Gospod ne bo odlašal, ampak bo pravičnemu prisodil; in Najmočnejši ne bo imel poterpljenja z njimi (s hudobneži).*

1. vinotoka. *Prijetno je Božje usmiljenje ob času nadloge, kakor deževni oblaki ob času suše.*

Mesec vinotok (oktober) je posvečen češenju vsih angelov, posebno pa angela varha, — z vsakdanjo molitvijo sv. rožnega venca, pa tudi češenju Matere Božje. Po cerkvah, kjer je vstanovljena roženkranska bratovščina, se zamorejo roženkransko nedeljo dobivati ravno tisti odpustki, kakor o Porcijunkuli. (Gl. Ablassbrevir.)

Listek za raznoterosti.

Mnogim gospodom „Matevžem“ za god.

Rad na dom prinesel bi Vam srečo,
Vsih dobrót in blagrov polno vrečo,
Bi izustil sladke vse vošila;
Zaderžuje pa okoljšin sila,
In peruti nimam kakor tica:
Toraj naj opravi to „Danica“,
In dopolni, kar še manjka kej,
Sveti naš evangelist Matej!

Daničar.

Šole so se zopet pričele 16. t. m. s sv. mašo. Mladine je zopet zadosti; v celi ljubljanski gimnaziji boje blizu 720. V prvo latinsko se jih je oglasilo 221 in ostalo po skušnji 194, in sicer v slovenskih dveh oddelkih 131, v nemškem pa 63. Odvrženih je bilo 21 v slovenskih, 6 pa v nemškem oddelku. — V Kranjsko gimnazijo v 1. razred se jih je oglasilo kacic 40 in sprejetih je nekje do 35.

Iz dijaške kuhinje. Povedal je „financminister“ že naprej, da se boji verlih prijateljev svojih. In to po pravici. Pa kaj pomaga bati se? Povedati je... Zaletava se vanj vse, kakor da bi imel — kdo vé, kake kase v posestvu, ki pa ima le kaj soldov v dijaški torbici, ako njegovi prijatli hočejo. In tako se je pri vsi nasprotni vojski nabralo toliko kerdelo, da bi bilo treba 80 soldov na dan, ako bi vsak tudi le po 1 sam soldek vsak dan dobival, in jih je še nekaj zadi. Komu bi ne siveli lasje, ako jih še kaj ima!?

To je res veliko število junakov zmed Nanosa in Kamnika, zmed Kuma in Triglava; pa jih je vender še več domá ostalo. Čast in ljubezen domovinska, in še bolj viši oziri zahtevajo, tej „mladi inteligenci“ malo kviško pomagati. To pa toliko več, kajti priporočevali so jih skor vsi stanovi — gg. duhovni, učitelji in drugi svetni gospodje, očetje, matere, čez vse najbolj pa gospá „reva“. Ako bo le samo polovica teh bistrih glav „financ-ministrov“, ne bo več pomanjkanja v deželi in ne treba dijaških kuhinj. Sicer pa: pomoč Božja in blagih domoljubov!

Ranjki blagi benefic. g. Janez Stritar je pokopan prav na lepem prostoru ob koncu cerkve v št. Vidu. Prijatli so sklenili, da mu bodo spominsko ploščo dali v cerkveno steno (precej zraven groba) vzdati. Ako bi kdo kaj privergel, utegne ranjcemu še v drugem oziru v korist tektniti.

Šentvid pri Vipavi, 18. sept. 1882. Smert je zopet enega duhovnika v Vipavski dekaniji pobrala. 16. t. m. umrl je nagle smerti gosp. Lovro Poženel, kurat na Vrabčah. Prejeti je gospod zamogel le še sv. poslednje olje. — Pastiroval je ondej le 3 mesece manj kot 40 lét. Pogreb je kazal, kako priljubljen je bil pokojnik pri ondašnjem dobrem ljudstvu. R. I. P.!

Za škofa v Poreču je za gotovo odločen preč. gosp. dr. Al. Zoren, kanonik, središnjega semeniša vodja v Gorici itd. Poročilo imamo, da sami presviti cesar so mu to javili v Gorici, in dobil je naznanilo tudi od paževega nuncijsa.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Pn. g. kan. Andr. Zamelj 5 gl. — Č. g. župnik Stan. Šranc 3 gl. — Č. g. župnik Mart. Markič 5 gl. — Preč. g. dekan v Kanali Fr. Vidic 2 gl. — Č. g. Fr. G. 60 kr. — D—ve 40 kr. — Č. g. A. Kukelj 2 gl. — Č. g. kat. Šim. Zupan 2 gl. — Č. g. A. Stenovec 1 gl. — Č. g. Jož. Resnik 1 gl.

Za pogorelce pri sv. Magdalen nad Idrijo: Iz Logatca po č. g. župniku 10 gl. — Č. g. J. E. 1 gl. — Č. g. župnik Jan. Habe 5 gl.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Z Dobernič po č. g. J. Karlinu 15 gl. — Neimen. 2 gld. — Iz Železnikov po č. g. župniku J. Mraku 4 gl. 32 kr.

Za opravo ubožnih farnih cerkev naše škofije: Iz Sela pri Kamniku 15 gl. — Iz Srednje vasi v Bohinji 11 gl. — Po čč. gg. Uršulinaricah v Ljubljani 15 gld. — Mina Porenta 40 kr. — Iz Osilnice 1 gl. 40 kr. — Žalina po č. g. župniku L. Urbaniju 21 gl. 58 kr.

Za Marijino sirotišnico g. kan. dr. Jegliča v Sarajevu: K. S. 2 gl.

Za redovnice v Sarajevu: Č. g. župnik Stan. Šranc 1 gld.

Za sv. Očeta: Č. g. župnik A. Tavčar 10 gld. — Od sv. Lovrenca ob Tem. nabirk 2 gl. 72 kr. po č. g. župniku A. Hočevarji. — S. K. 2 gl. 20 kr. s prošnjo sv. blagoslova za družino. — Neimenovan 2 gl. s prošnjo sv. blagoslova za zadnjo uro. — Al. Terlep 1 gl.

Za sv. Detinstvo: Oddali pri vodstvu: Č. gosp. Fr. Gregori 6 gl. 64 kr.; č. g. Peter Ogrin 3 gl.; č. g. Fr. Perpan 5 gl.; č. g. O. Jožef 3 gld. 19 kr.; č. g. Blaž Petič 4 gl. 50 kr.; č. g. katehet Anton Keržič 15 gl.; č. g. Martin Molek 4 gld. 40 kr.; č. g. Simon Zupan, nunski katehet, 15 gl. — Č. g. J. E. 2 gl. — Neimen. 2 gl. — B. Bizilij po g. Šr. 68 kr.

Za Ratisbona v Jeruzalemu: Č. g. župnik Stan. Šranc 4 gl. — K. S. 2 gl. 20 kr.

Za uboge stiskane misijonarje v Egiptu: Neimenovana 10 gl. — Neim. 1 gl. — J. R. 1 gl. — J. A. K. 10 gld. — Č. g. župnik Stan. Šranc 4 gld. — Jan. K. 1 tolar za 1 gl. 50 kr.

Za misijone v Kini: Č. gosp. župnik Stan. Šranc 3 gld.

Za naj potrebniši misijone: Mart. Friškovec 1 gl.

Za naj potrebniši misijone oo. jezuitov: K. S. 2 gl. 20 kr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. Mirosl. Drenik v Sar.: List se redoma pošilja in mora na pošti biti; drugo Vam naznanjamo v listnici. — G. Gr. v B.: Vravvano; hvala!